

ת"פ 23588/05/18 - מדינת ישראל נגד בילאל סייף

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 23588-05-18 מדינת ישראל נ' סייף

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת מרב גרינברג

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד ברק לקס ועו"ד בני דורון

נגד

הנאשם

בילאל סייף ע"י ב"כ עו"ד פאדי חמדאן

החלטה

לפני בקשה לזיכוי הנאשם בתיק דנא מחמת סייג זוטי דברים לפי סעיף 34 י"ז לחוק העונשין התשל"ז - 1977. לחילופין עותרת ההגנה לביטול כתב האישום מכח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים ומטעמי הגנה מן הצדק, כשליטתה מדובר במקרה המתאים לסגירת התיק בהסדר מותנה והתנגדות המאשימה לכך אינה סבירה ואינה מוצדקת, על כן, על בית המשפט להתערב בהחלטה ולחייבה בקיום ההסדר.

כללי

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של גניבה לפי סעיף 384 לחוק. כנטען בכתב האישום, ביום 26.3.18, הנאשם שעובד כעובד ניקיון בבית חולים, נטל מכשיר טלפון נייד שהונח על ספסל במקום ע"י רופא במחלקה, זמן קצר קודם, הכניסו לכיס מכנסיו במטרה לגנובו ויצא מהמקום.

לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד חמדאן, מדובר במעשה קל ערך, הנאשם שהינו עובד מסור ואדם נורמטיבי, התפתה ברגע של חולשה ונטל את מכשיר הטלפון. בהמשך, לאחר שפנה אליו הקב"ט במקום, הודה, הוביל והצביע על מקום מחבוא הטלפון והביע חרטה עמוקה על מעשיו. ב"כ הנאשם סבור שעניינו של הנאשם עונה על תנאי סעיף 34 י"ז לחוק נוכח טיב המעשה ונסיבותיו, בצירוף השבת הטלפון לבעליו ללא כל נזק והעדרו של אינטרס ציבורי ממשי בהעמדתו לדין.

בסיפא דבריו, עתר ב"כ הנאשם, לחילופין, להפניית התיק למסלול הסדר מותנה. לשיטתו, הנאשם עומד בכלל תנאי הסף המאפשרים קיום הסדר מותנה בעניינו (מב"ד שהיה פתוח נגדו במועד קבלת החלטת המאשימה שלא להעבירו להסדר מותנה, נסגר) ויצא כנגד מדיניות המאשימה המחריגה עבירות של גניבות טלפון מתיקי הגניבה המופנים למסלול חלופי זה. עוד הוסיף, שהנאשם הינו עובד מסור וחיובי העובד בבית החולים שנים רבות ומעסיקו החליט- חרף מעידה זו- שלא לפטרו.

המאשימה בטיעוניה בע"פ ובכתב, מתנגדת לטיעוני ההגנה ומבקשת לדחות שתי הבקשות. כך סבורה, כי טיב המעשה - גניבת מכשיר טלפון סוללרי, ונסיבותיו- גניבה שהתרחשה בבית חולים ע"י עובד ניקיון במקום עבודתו, חמורים. עוד הפנתה ליחסה המחמיר של הפסיקה לסוג זה של עבירות ולקביעת ענישה ראויה של מאסר בפועל.

באשר לאי העברת התיק להסדר מותנה נטען, כי נוכח החומרה הגלומה בגניבת מכשיר הטלפון הנייד, הוחרגו, בהתאם להנחיית ראש היחידה, עבירות אלו מטיפול היחידה להסדר מותנה. לצד זה מוסיפה, כי תיק זה, כמו כל תיק אחר, נבדק פרטנית בהתאם לפרמטרים המנויים בהנחיית היועמ"ש ("נוהל והנחיות להפעלת סימן א'1 בפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 - "הסדר מותנה" הנחיה מס' 4.3042, להלן: "הנחיה מס' 4.3042"), תוך בחינה עניינית של נסיבות המקרה ונסיבות העושה. כך או אחרת סבורה שאין החלטה זו יוצרת לכשעצמה עילה להתערבות בית המשפט וכי ראוי שהיקף הביקורת בסוגיה זו יהיה מצומצם ביותר.

דין והכרעה

למעשה, מבחינה עובדתית הנאשם מודה בעובדות כתב האישום לאשורן אלא שההגנה סבורה שלא היה מקום להעמידו לדין, משמדובר במעשה קל ערך החוסה תחת סייג זוטי הדברים. טענתה החלופית זהירה יותר, ולפיה, גם אם היה מקום לבחון הגשת כתב האישום, לאור הנסיבות המקלות של המקרה, יש לנתבו לסגירה בהסדר מותנה.

גניבת טלפון נייד - האם מדובר בזוטות?

באשר לסייג זוטי הדברים, קובעת הוראת סעיף 34"ז לחוק, לאמור: **"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"**. ארבעה תנאים מצטברים ליישום הסייג מנויים בגוף ההוראה והם: 'טיבו של המעשה', 'נסיבותיו', 'תוצאותיו' והאחרון שהינו גם התנאי המכריע - 'האינטרס הציבורי'.

בחינת כל אחד מתנאי הסייג וכל שכן, בחינה מצטברת של כלל התנאים, תוך מתן משקל בכורה לאינטרס הציבורי מלמדים, כי המקרה שלפנינו אינו נופל בגדר זוטי דברים. אדרבא, מדובר במעשה גניבה שנסיבותיו אינן קלות. אנמק מסקנתי:

בכל הקשור לטיב המעשה ונסיבותיו- הנאשם אמנם נטל מכשיר טלפון מיותרם שהונח על ספסל במחלקה בבית חולים שבו עובד אך בוודאי שאין מדובר בגניבה ע"י מציאה. ברי שהנאשם ידע היטב כי בעל המכשיר נמצא בקרבת מקום, בין אם בקרב מאושפזים או עובדים במחלקה, שהוא אמון על ניקיונה. בקלות היה יכול לאתרו ולהשיב את המכשיר. יתר על כן, יש מקום ליתן משקל לנשוא הגניבה - מכשיר טלפון נייד. הפסיקה עמדה על החומרה הגלומה בגניבת טלפון נייד והפגיעה הממשית שיש במעשה זה לקניין הציבור, תחושת הביטחון האישי והזכות לפרטיות.

הטלפון הנייד אינו בגדר חפץ ששווי כמחירו בשוק. **"בין אם הדבר רצוי ובין אם לאו, לא ניתן להתכחש למעמד שתפס הסמארטפון בחיי חלקים נכבדים בציבור. כאמור, הסמארטפון משמש גם כמחשב, גם כמצלמה, גם כטלפון ועוד פונקציות רבות, בגינם נתפס המכשיר בעיני רבים ל'צינור' אל העולם שבחוץ, ואף לפלטפורמה באמצעותה אנשים מנהלים מערכות יחסים חברתיות. מכאן הקשר העמוק, עד כדי תלות, בין בעל מכשיר לסמארטפון שלו..."** (כב' השופט עמית בע"פ 8627/14 דביר נ' מדינת ישראל (14.7.15)).

חיזוק להתייחסות מחמירה לסוג זה של גניבות ניתן למצוא בעונשים מכבידים שנגזרו, במקרים מתאימים, על גנבי טלפון

נייד (ראו רע"פ 6365/13 קליינר נ' מדינת ישראל (23.9.13), שם אושר מתחם ענישה שנע בין 2-8 חודשי מאסר, והמערער נדון ל-4 חודשים מאסר; עפ"ג (מח"י"ם) 18727-03-10 ג'אבר נ' מדינת ישראל- שם נידון המערער ל-8 חודשי מאסר ובצירוף הפעלת תנאי ל-11 חודשים; עפ"ג (מח-מרכז) 18093-01-11 קרוני נ' מדינת ישראל; ת"פ (י"ם) 54187-06-13 מדינת ישראל נ' געאביץ ועוד). יחס מחמיר יותר נקבע לגונבי טלפון נייד בבתי חולים (בעיקר ממאושפזים) שם הוטלו על נאשמי מאסרים ממושכים (ת"פ 669-02-09 (חיפה) מדינת ישראל נ' בוקעאי, שם נידון נאשם ל-14 חודשי מאסר ובצירוף תנאים, ל-34 חודשי מאסר; ת"פ (ב"ש) 21794-09-14 מדינת ישראל נ' קווצ'קו, מאסר בן 10 חודשים ובצירוף תנאי ל-14 חודשי מאסר; ת"פ 36291-04-12 (קריות) מדינת ישראל נ' גאנם - 8 חודשי מאסר ובצירוף תנאי, ל-11 חודשים).

דומה שאחרי שאמרנו את כל אלו, אין מקום להמשיך ולהכביר מילים ביחס לאינטרסים הציבוריים כבדי המשקל והמלחמה שיש להילחם בתופעה נפוצה זו הפוגעת באזרחים ומערערת תחושת הביטחון של הציבור. לכך אוסיף, כי מדובר בנאשם המשמש עובד ניקיון בבית החולים במשך שנים רבות והתנהלותו זו פגעה באמון העובדים עמו במחלקה ומעבידיו. אכן, מכשיר הטלפון הושב לבעליו (אם כי רק לאחר התערבות הקב"ט והצגת תיעוד המעשה לפני הנאשם), אך אין בכך כדי להפחית ממשקל הנסיבות האחרות. מטעמים אלו, אני דוחה בקשת ההגנה.

האם המקרה שלפנינו מתאים להתערבות בשיקול דעת התביעה והעברתו למסלול הסדר מותנה?

כפי שצוין בתחילת החלטתי, עתירה זו של ההגנה נטענה כטענה חלופית ומשנית. לדברי ב"כ המאשימה התיק הועבר לבחינת יחידת ההסדרים המותנים אך לא התאים מאחר שבאותה עת היה פתוח נגד הנאשם תיק חקירה נוסף, שבתוך כך, נסגר. טענתה המרכזית הינה, כי עבירה של גניבת טלפון נייד, נוכח מאפייניה, הוחרגה מטיפול יחידת ההסדרים בהתאם למדיניות ראשי התביעה (פרו', עמ' 4).

משנדמה היה כי מדובר במדיניות גורפת המחריגה ככלל סוג זה של עבירות, ביקשתי לקבל הבהרת המאשימה בסוגיה וזו אכן הוגשה מפורטת ומנומקת וממנה ניתן ללמוד בתמצית, כי זו אכן מדיניותה המוצהרת של המאשימה, אלא שכל תיק ונסיבותיו נבדק פרטנית ותיק זה נדחה בשל נסיבותיו המחמירות.

אכן, לערכאה הדיונית ניתנה סמכות לתקיפה עקיפה של הנחיות מנהליות או החלטות שהופעל בהן שיקול דעת מנהלי תחת המטריה של טענה מקדמית של "הגנה מן הצדק" (ראו בעניין זה בהרחבה בג"צ 9131/15 ניר עם אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' מדינת ישראל ורע"פ 4562/11 מוחתסב נ' מדינת ישראל), ובין היתר בכל הקשור לשיקול הדעת שהפעילה המאשימה בניתוב ובעיקר אי ניתוב של תיק להליך מנהלי של הסדר מותנה.

עם זאת, הדבר צריך לעשות בזהירות רבה ובמקרים חריגים בלבד. ההתערבות השיפוטית בסוגיה זו ראוי שתהיה מרוסנת ומצומצמת. נקודת המוצא לבחינת טענות אלו הינה כי בית המשפט אינו נכנס בנעלי התביעה, אינו שם את דעתו כתחליף לשיקול הדעת של התביעה, ואינו משים עצמו כ"תובע על" או "יועץ משפטי על".

בענייננו, תגובת המאשימה מלמדת, כי מודעת היא היטב לחובתה ע"פ חוק (סעיף 67א(ב) לחסד"פ) להפעיל שיקול

דעת פרטני בכל מקרה ומקרה. פסילה גורפת מראש של סוג עבירות בנסיבות מסוימות והחרגתן מטיפול יחידת ההסדרים המותנים אפשרית רק באישור היועץ המשפטי וללא אישורו, מחוסרת מדיניות זו תוקף. (ראה לענייננו סעיף ג' 5 להנחיה מס' 4.3042 וכן החלטת כב' השופט מלמד בעניין דומה במסגרת ת"פ **65536-11-17** (ת"א) מדינת ישראל נ' קופמן).

שוכנעתי שהמאשימה מילאה חובתה, בדקה פרטנית עניינו של הנאשם שלפניי, ומהטעמים שפורטו ובעיקר משמדובר בגניבה של עובד בבית חולים, מצאה כי אינו מתאים להסדר מותנה. אין בדעתי להתערב בשיקול דעתה ואף נראה כי מדובר בהחלטה המצויה במתחם הסבירות.

כזכור, סעיף 67א(ב) לחסד"פ אינו מטיל חובה על התובע להציע לחשוד הסדר אלא קובע כי התובע "רשאי" להציע אם ראה כי נסיבות העניין מתאימות. לשון אחר: על רשות התביעה חלה חובה לשקול- טרם הגשת כתב אישום- התאמת עניינו של חשוד להסדר אולם אין זה מחובתה להציע הסדר, גם אם לכאורה עומד החשוד בתנאי הסף. **"אי היעדרות המאשימה לקיום הסדר מותנה אף אם הנאשם עומד בתנאי הסף, אינה יוצרת כשלעצמה עילה להתערבות בית המשפט" (ע"פ (חיפה) 59342-08-16 בן סימון נ' מדינת ישראל).**

התערבות בהחלטות אלו, כדבר שבשגרה, עלולה להוביל לתוצאה הפוכה, לצמצום שיקול הדעת הרחב של התובעים ולגרום לחשש לסגירת הסדרים בתיקים מורכבים, המצריכים יצירתיות, אומץ מקצועי ויושרה (ואפנה בעניין זה לרשימות שפורסמו וביניהם תיקים רבים, בעבירות שאינן קלות, שנסגרו בהסדר ע"י התביעה המשטרית או הפרקליטות).

ודוק; העדר חובה לקיום הסדר מותנה, אינה פוטרת התביעה מחובותיה האחרות. אין היא יכולה להתנהל בדרך שרירותית ומפלה שאינה הוגנת ואינה סבירה או על בסיס הנחייה או החלטה שניתנה בחוסר סמכות. במצב דברים זה, אכן תידרש התערבות בית המשפט לתיקון העוול.

חובה נוספת המוטלת על התביעה הינה חובת ההנמקה. מקום שבו הוחלט לאחר בחינה ספציפית, שאין מקום להעביר תיק להסדר מותנה, גם אם עומד בתנאי הסף, מחויבת המאשימה ליתן נימוקים להחלטה, ולהסביר הטעמים העומדים מאחורי החלטה זו.

חובה זו מתקשרת לחובה נוספת שהוטלה על התביעה והיא חובת הפרסום. כך מחויבת התביעה, מכח סעיף י' להנחיית היועמ"ש, בפרסום (באתר האינטרנט הרלוונטי) דבר סגירת התיק בהסדר מותנה, תיאור עובדות המקרה בתמצית (כולל טיוטת כתב האישום), תנאי ההסדר והנימוקים לסגירת התיק בהסדר (ראו נספח א'1 להנחיה). פרסום מבורך זה של תוצרי ההסדרים מאפשר לציבור שקיפות מלאה ביחס לטיב התיקים בהסדר ונסיבותיהם ועשוי אף לשמש בסיס לטיעון להפליה ביחס לתיקים אחרים שבהם סירבה התביעה להסדר.

שקיפות בהצגת טעמי קבלת ההסדר מחייבת מהצד השני של המטבע שקיפות מלאה בהסבר נימוקי הסירוב להסדר. על התביעה חלה חובה מוגברת להנמקה מפורטת וסדורה בכתב של טעמי הסירוב, שתאפשר לבית המשפט או גורמים אחרים, לקבל תמונה מלאה בעניין זה בעת הצורך.

לסיכום, מקובלת עליי עמדת המאשימה, כי מוסד ההסדר המותנה מצריך מתן סמכות רחבה לתביעה. אך שטר ושוברו בצידו, על התביעה מצידה למלא כנדרש חובותיה, לצורך בחינת שיקול דעתה וסבירות החלטותיה.

מטעמים אלו, הבקשות נדחות.

**ניתנה היום, ט' טבת תשע"ט, 17 דצמבר 2018, במעמד
הצדדים.**